

تصویری از پایتخت

تحلیل اوضاع و نقشه برداری فضای جغرافیای منطقه شهری کابل

در این مقاله پیشنویس ارقام راجع به زمین و اسکان در منطقه شهر کابل، از برنامه آینده شهر های افغانستان (FoAC) ارایه شده است. در آن نشان داده شده است که در داخل و اطراف شهر کابل ساحه قابل ملاحظه زمین برای زراعت مورد استفاده قرار دارد. از روی استفاده از زمین های رهائشی معلوم میشود که نفوس منطقه شهر کابل به طور تخمینی ۶ میلیون است که معادل تقریباً ۲۰٪ نفوس مجموعی افغانستان میباشد. به این اساس، ارقام مذکور اهمیت پلانگذاری و اداره فضای منطقه شهر برای رهنمایی مؤثر شهری سازی در منطقه پایتخت طی دهه آینده را برجسته میسازد.

صفحه مباحثه شماره ۷، سلسله ۲، اپریل ۲۰۱۶ میلادی

تشکیل تصویر

در صفحه مباحثه شماره ۱ این سلسله تحت عنوان «از بین بردن خلا بین شهر و دهات راجع به تصور شهری ساختن فراتر از دیدگاه معمول روستا در مقایسه با شهر صحبت شده است»^۱ در صفحه مباحثه شماره ۲ نشان داده شد که اکثر شهرداری های ولسوالی ها بخش های مهم ساختار اسکان بشری افغانستان را تشکیل میدهند، به ویژه در پنج منطقه عمده شهری افغانستان و در صفحه مباحثه شماره ۶ ترانسپورت و ارتباطات و انتقالات وسیع بین کابل و ولایات اطراف آن که روزانه بیش از ۲۰۰۰۰۰ سفر به داخل و خارج از شهر کابل صورت میگیرد نشان داده شد.

این مقاله بر مبنای سه مقاله مذکور تهیه شده است. که در آن ارقام و نقشه های معتبر و جدید مبتنی بر اوضاع واقعی از منطقه شهری کابل ارایه شده است.

معلومات برای تصمیمگیری

معلومات ارایه شده در این مقاله از برنامه آینده شهر های افغانستان که در حال حاضر در جریان تطبیق است، گرفته شده است.^۲ این سند بر اساس روش شناسی مشابه به «برنامه وضعیت شهر های افغانستان سال ۲۰۱۵ میلادی» تهیه گردیده است که در آن تصاویر ماهواره ای جدید و با وضاحت بهتر راجع به اسکان و استفاده از زمین (زراعتی، رهائشی، تجارتی، جاده ها و غیره) تحلیل میشوند.^۳ نتیجه آن معلومات و ارقام ابتدایی راجع به مناطق شهری خواهد بود که از اصلاح طرح برنامه ها، اداره مناطق شهری و پلانگذاری زیربنا های بزرگ در این مناطق شهری نشان و ارایه خواهد کرد و به طور مستقیم از انکشاف برنامه ملی اولویت شهری (U-NPP) حمایت خواهد نمود.

چوکات ۱: اعلامیه مشترک "بزرگ شهر کابل"

۱. اداره بزرگ شهر کابل برای رهبری انکشاف و رشد پایدار پایتخت و شهرک ها و قریه های اطراف آن لازم و اساسی میباشد
۲. به این ترتیب جهت ایجاد نخستین انجمن بزرگ شهر کابل به طور رسمی و جلسات ربع وار که توسط دارالانشای فنی ترتیب میگردد نیاز مبرم وجود دارد.
۳. شرکای اصلی این انجمن بزرگ شهر باید متشکل از همه مقامات ذیربط مرکز و ولایات، شهرداری ها و ادارات و همچنان دانشگاه ها، جامعه مدنی و جامعه تجاری باشد.
۴. انجمن بزرگ شهر کابل در حقیقت به تمام موضوعات که مربوط به حوزه طبیعی شهری میشود دخیل است و معمولاً این موضوعات چه به سطح مرکزی و چه به سطح محلی باشد مانند مدیریت رشد شهری، گسترش جدید در شهر، ترانسپورت و حمل و نقل بزرگ شهری به شمول ترانسپورت عامه، محیط شهری به شمول مدیریت دریا و آب، تالاب ها، پارک های بزرگ و احیای جنگلات، زراعت شهری و مصونیت غذایی، توریسم منطقه‌ای و حفاظت از میراث های فرهنگی و طبیعی، سروکار خواهد داشت.

یافته ها

مسلک و پیشنویس ارقام و یافته های منطقه شهری کابل در دو صفحه بعدی ارایه خواهد شد که یافته های کلی قرار ذیل میباشد:

- براساس برآورده ها تقریباً ۶ میلیون نفوس در منطقه شهری کابل زندگی میکند، و محل زیست یک پنجم نفوس کشور میباشد.
- هرچند شهر کابل مرکز اصلی باقی مانده است، در حدود ۴۰٪ از جمله ۶ میلیون نفوس در شهرک ها و قریه های اطراف مرکز زندگی میکنند.
- هرچند شهر کابل برای ساحات رهائشی (۵۱٪)، ساحات اداری (۷۱٪) و تجارتی (۷۲٪) در حوزه شهری کابل اختصاص داده شده، شهر کابل به زراعت و فضای سبز اطراف آن بستگی دارد که تقریباً دارای ۹۳۰۰۰ هکتار میباشد.
- ساحات و زمین های خالی نه تنها در داخل محدوده های اداری شهر ها بیشتر موجود بوده، بلکه در حوزه های شهری نیز وجود دارند. در منطقه شهری شهر کابل به اندازه ۲۰۵۰۰ هکتار قطعات خالی زمین وجود دارد (۴۵٪ آن در شهر کابل است)، که این معادل فیصدی زمین برای تقریباً ۲،۵ تا ۳ میلیون نفوس سرپناه و مسکن تهیه میکند.
- این امر نیاز به صحبت و حمایت از تجدید ساختار روایات موجود میباشد:
- وابستگی روز افزون بین شهر کابل به حیث محرک و مناطق شهری اطراف آن به حیث وسیله و ماشین اقتصاد و فرهنگ ملی شهری وجود دارد؛
- این یک موضوع روستایی-شهری نیست - حدود اداری با موارد استفاده از زمین یا وظایف مطابقت ندارد؛
- زمین کافی، به شمول قطعات موجوده خالی زمین، برای رشد در دهه های آینده وجود دارد؛
- ارزش بالقوه همکاری بین ولایات و شهرداری ها، بر اساس روابط کاری؛

۵. برای عملی ساختن انجمن "بزرگ شهر کابل"، تهیه پیشنویس دیدگاه مشترک و پلان مدیریت رشد، شناسایی و تهیه پروژه های قابل تطبیق بزرگ شهری، ارتباط با شهروندان و ترتیب نقشه راه و پلان کاری برای اداره رسمی بزرگ شهر و عرضه خدمات و ادارات عایداتی بزرگ شهر به ۱۲ تا ۱۸ ماه زمان نیاز خواهد بود.
۶. در یک جلسه نهایی "بزرگ شهر کابل" تحت رهبری مشترک وزارت انکشاف شهری/اداره مستقل ارگان های محل - ریاست عمومی امور شهرداری ها در مورد پیشنهاد نهایی به جلالتمآب رئیس جمهور در مورد بهترین شیوه کار تصمیم گرفته خواهد شد.

۸ مارچ ۲۰۱۶ میلادی

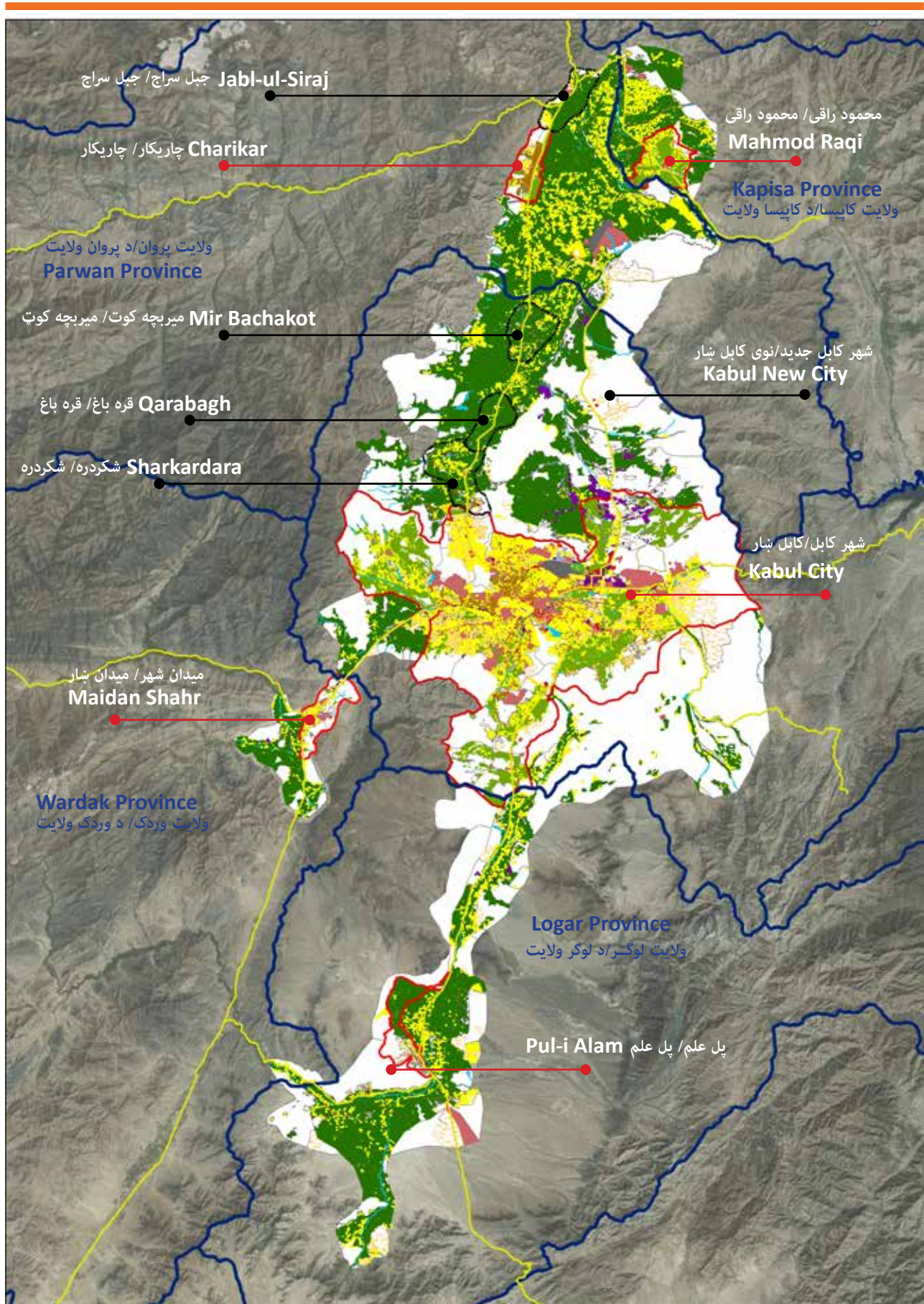

¹GolRA (2016) Breaking the Rural-Urban Divide. Discussion Paper #1, Series Two; GolRA: Kabul

²GolRA (2016) Breaking the Rural-Urban Divide. Discussion Paper #1, Series Two; GolRA: Kabul

³UN-Habitat (2015) Understanding Urbanisation. UN-Habitat: Kabul. <http://unhabitat.org/understanding-urbanisation-monitoring-urban-dynamics-in-a-fragile-and-resource-constrained-context-discussion-paper-9/>

⁴The first Kabul Metropolitan Conference was held on 21 December 2015, hosted and chaired by the Kabul Mayor, and attended by MUDA, IDLG/GDMA, Arazi, DCDA and the Mayors of Charikar, Mahmood-Raqi, Maydan Shahr and Pul-i-Alam. The second Kabul Metropolitan Conference was held on 8 March 2016, jointly chaired by Kabul Governor, MUDA Minister and IDLG/DMM.

	Location موقعیت/خای	Land Area ساحه اراضی / د ځمکي ساحه		Landuse Profile مشخصات استفاده زمین / د ځمکي څخه کټه اخستلو پېژنځیر	estimated total population فیصدی نفوس ټول نفوس اټکل
		Total Area (ha) مجموع ساحه (هکتار)	Total % فیصدی / ټول سلنه		
Provincial Municipalities ښاروالی های ولایتی / ښاروالیانی	Kabul City کابل/کابل	103,049 ۱۰۳۰۴۹	25%		58% %۵۸
	Charikar چهاریکار / چهاریکار	3,025 ۳۰۲۵	1% %۱		1.6% %۱,۶
	Mahmood Raqi محمود راقی / محمود راقی	3,970 ۳۹۷۰	1% %۱		0.8% %۰,۸
	Pul-i Alam پل علم / پل علم	3,752 ۳۷۵۲	1% %۱		0.4% %۰,۴
	Maidan Shahr میدان شهر / میدان ښار	3,347 ۳۳۴۷	1% %۱		0.2% %۰,۲
District Municipalities ښاروالی های نواحی / ولسوالی ښاروالیانی	Jabl-ul-Siraj جبل سراج / جبل سراج	2,547 ۲۵۴۷	1% %۱		0.6% %۰,۶
	Mir Bachakot میربچه کوت / میربچه کوت	2,514 ۲۵۱۴	1% %۱		0.6% %۰,۶
	Sharkardara شکر دره / شکر دره	4,755 ۴۷۵۵	1% %۱		0.8% %۰,۸
	Qarabagh قره باغ / قره باغ	3,352 ۳۳۵۲	1% %۱		0.8% %۰,۸
KNC کابل جدید/نوی کابل	Kabul City کابل جدید/نوی کابل	59,210 ۵۹۲۱۰	15% %۱۵		3% %۳
Non-Urban غیر شهری / غیر ښاري	Non-Urban غیر شهری / غیر ښاري	217,484 ۲۱۷۴۸۴	52% %۵۲		33.2% %۳۳,۲

*See 'The State of Asian and Pacific Cities', UN-Habitat, October 2015

*See also 'Unpacking Metropolitan Governance for Sustainable Development', GIZ/UN-Habitat, 2015

شهری حمایت نماید (به چوکات ۱ رجوع شود). چون برای بار نخست در تاریخ افغانستان بزرگ شهر یا منطقه شهری از دیدگاه اداری در نظر گرفته شده است و این یک دستاورد قابل ملاحظه خواهد بود. این گزینه ها به طور مفصل در صفحه مباحثه آینده ارائه خواهند شد.

گردآوری نظریات وموافقت ها جهت ساختن پیشینه ها

طی سه ماه گذشته وزارت شهر سازی و مسکن، معینیت شاروالی ها و والی کابل طبق درخواست جلالتمآب رئیس جمهور غنی روند ذیدخل ساختن مقامات و شرکای ذیربط را در ایجاد دیدگان منطقه شهر کابل رهبری نمودند. ابتکار بزرگ شهر کابل به حیث پروژه پیشگام برنامه ملی اولویت شهری که در حال حاضر تهیه آن در جریان است انتخاب گردید.

یک سلسله جلسات و کنفرانس ها برگزار شد تا فرصت ها برای پلانگذاری و مدیریت و اداره بهتر منطقه شهری از طریق روند یا پروسه پلانگذاری «پایین به بالا» مشخص گردد.^۴ در آخرین کنفرانس که به تاریخ ۸ مارچ ۲۰۱۶ میلادی برگزار شد، والیان، معاونان والیان و شهردار های همه ولایات اطراف کابل اشتراک داشتند.

در اعلامیه منتج از این کنفرانس به ایجاد یک انجمن بزرگ شهر کابل تأکید شد که بتواند پلانگذاری و سرمایه گذاری جامع ترو به هم پیوسته را در منطقه

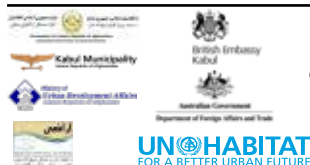
- هیچکدام از نمونه های مرکزی یا کاملاً غیر متمرکز راه حل مؤثر حکومت داری شهری نیستند. باید به انکشاف تدابیر تشکیلاتی که در شرایط مشخص شهری و ملی کار کنند توجه بیشتر مبذول گردد.
- باید دستیابی به شفافیت بیشتر در تصمیمگیری عامه و ایجاد حسابدهی ادارات از جمله مقاصد اساسی باشند. نهاد های پاسخگو و مؤثر محلی برای ایجاد مشارکت مؤثر و بسیج حمایت و سهمگیری بیشتر شهروندان ضروری میباشند.
- در مدیریت چنین چالش ها حکومت های ملی و محلی مسؤولیت دارند تا روند تغییر را به پیش برده واداره نمایند. اما آنها این کار را تنها با حمایت رهنمود ها و پالیسی های منسجم ملی انجام داده میتوانند.
- شهر های افغانستان مانند اکثر شهر های آسیایی به وسیله چهارچوب قوانین تنظیم کننده و از طریق تدابیر تشکیلاتی کهنه مدیریت میشوند؛ تقسیم قدرت بین حکومت های محلی و مرکزی یکی از موارد لازمی بوده؛ خلای تمویل بین بودجه و سرمایه گذاری های حکومت های محلی؛ و خلای ظرفیت حکومت های محلی در ترویج پلانگذاری راهبردی و آینده نگر شهری رسیدگی شود.

چوکات ۲: مقایسه با سایر کشور ها و حوزه های شهری

- منطقه شهری کابل مانند اکثر مناطق شهری آسیایی درگیر این است که چگونه رشد و تحول اقتصادی سریع و کنترل نشده، رشد پیچیدگی و پراکندگی اجتماعی، و اثرات محیط زیستی خود را به نحو احسن مدیریت نماید.^۵ بعضی درس های که از مناطق شهری دیگر در آسیا و دیگر کشور های خارجی آموخته شده است موارد آتی را پیشنهاد مینمایند:^۶
- در مدیریت تحول ادارات شهری در همه سطوح باید مسؤولیت عمده آنها در ارائه خدمات حکومت داری دوباره مشخص گردد. اما با در نظر داشت پیچیدگی و رشد شهر ها و مناطق مربوط به آنها، حکومت ها نباید تلاش نمایند که هر کار را انجام دهند. در عوض آنها باید یک نقش راهبردی در مشارکت با سایر دست اندرکاران داشته باشند؛
- منطقه شهری کابل با پراکندگی غیر منظم شهری همراه است. رشد شهری به طور فزاینده حدود بین سکتور های عامه و شخصی، رسمی و غیر رسمی، و دولتی و جامعه مدنی را مبهم تر ساخته است. برای رسیدگی به نیازمندی های انکشاف شهری لازم است تا اشکال جدید حکومت داری با تشریک مساعی با حمایت پالیسی های ملی شهری ایجاد گردد؛

مسیر های آینده :

- سروی و تحقیق پیشرفته برای دستیابی به درک مشترک در مورد چالش ها و توانایی های منطقه شهری کابل به حیث پایتخت و محرک اصلی انکشاف اقتصادی؛
- مشوره با همه دست اندر کاران عمده در منطقه شهری کابل؛
- دیدگاه اساسی به مقیاس بزرگ شهر منحصی بنیاد پلان انکشاف رشد بزرگ شهر و بزرگ شهر قابل تغییر؛
- هم تراز ساختن بزرگ شهر کابل همراه با برنامه ملی اولویت شهری، پالیسی ملی شهری و استراتژی فضای جغرافیای شهری

پروگرام آینده شهر های افغانستان FoAC تمرکز خاص بالای انکشاف پروگرام های اولویت بندی ملی شهری داشته که انکشاف شهرهای افغانستان را دهه های آینده در اولویت قرار داده است. بخاطر تمویل آن، پروگرام آینده شهر های افغانستان ۵ شهر بزرگ و ۲۰ شاروالی های ولسوالی استراتژیک را مورد تحلیل و ارزیابی دقیق قرار داده است که معلومات دقیق و نظریات را جهت طرح پروگرام و پالیسی تهیه نماید.

